

Співачка зазначає необхідність праці митців на Перемогу, яка спрямована на національне самоусвідомлення, відкриття самобутності народнопісенної традиції України, творчого спадку заборонених донедавна українських діячів культури й мистецтва.

Наталія Половинка зауважує, що ми можемо й маємо відчувати потужність енергії народної пісні. Для того щоби вона проявилася, не потрібна сучасна обробка, пісню слід відкрити у своєму серці, зрозуміти через свій життєвий досвід. Саме ці позиції покладено в основу творчого проекту «Майстерня пісні» та роботи центру «Слово і голос». У сучасній виконавській практиці можна зазначити активну творчу взаємодію різних типів фольклоризму. У кожному новому випадку Наталя Половинка добирає різні виконавські засоби, що виявляє різний ступінь відтворення специфіки, притаманної зразковому звучанню носіїв традиції, але рівень занурення у глибинні сенси Традиції завжди вражає слухача. Творчий метод Наталії Половинки ґрунтується на усвідомленні та принциповому ствердженні самодостатності й самоцінності народнопісенної традиції України, пізнанні та відтворенні стилістичного розмаїття її форм.

Н. Олійник, Г. Бреславець

**ОСОБЛИВОСТІ МУЗИЧНОЇ ДРАМАТУРГІЇ ВЕСІЛЬНОГО ДІЙСТВА
У ТВОРЧОСТІ ФОЛЬКЛОРНОГО КОЛЕКТИВУ «КИСЕЛЯНОЧКА»**

N. Oliinyk, H. Breslavets

**PECULIARITIES OF THE MUSICAL DRAMATURGY OF WEDDING EVENT
IN THE WORKS OF THE “KYSELIANOCHKA” FOLK GROUP**

Весільний обряд є одним із найцікавіших обрядових комплексів родинного циклу в Україні. Обряди й пісні є невід’ємними складовими великого багатоденного весільного дійства. На Харківщині в репертуарі аматорських фольклорних гуртів збереглася частина весільних формул, що супроводжують обрядово-ритуальні дійства, де кожна з них підкреслює і підсилює обрядову дію, а спільне їх виконання для глядача залишають неймовірно естетичні враження.

Мета розвідки — розглянути специфіку драматургічного дійства весільного обряду, відтвореного фольклорним колективом, та виявити взаємодію пісенного й драматургічного матеріалу як цілісну складову обрядового дійства.

Дослідження базується на сценічній практиці народного аматорського фольклорного колективу «Киселяночка» Киселівської філії Олексіївської сільської ради Лозівського району Харківської області (керівник Віра Мірошніченко).

Протягом п’ятдесяти років існування гурту, його учасники дбайливо зберігають народнопісенну традицію свого села, не втрачаючи своєї самобутності. Обрядодія, яка з часом втратила зв’язок із реальним весіллям як таким, стала самостійним культурно-мистецьким жанром, що презентує надбання колективу та продовжує життя традиції певного осередку в сценічній формі вираження.

Спеціально відтворені фольклорно-обрядові дійства у сценічному просторі кардинально змінюють поведінку учасників від тієї, коли вони були виконавцями пісень та учасниками обрядових дій у реальному весіллі.

Характер виконання обрядових дій та обрядових пісень учасниками в реальному житті є послідовний, природний, невимушений; часові межі об'єднують кілька днів; дії у просторі, змінюються залежно від дня та часу проведення відповідного дійства: світлиця, подвір'я, вулиця; темпоритм розмірений, вільний. На сценічному майданчику характер виконання пісень учасниками-репрезентаторами є обмежений у дії, стриманий, уривчастий, орієнтований на певні часові межі, як правило, не більше двох-трьох годин; простором, де відбуваються дії, є будь-який сценічний майданчик; темпоритм стрімкий.

У постановочній частині, як показовій для презентації весільного обряду, є дівич-вечір, дії якого відбуваються в переддень весілля, а обрядові пісні, що співають учасники гурту, є своєрідною репетицією перед весіллям. В реальному житті на дівич-вечорі весільні пісні співали дружки. У цьому випадку репрезентаторами є учасники жіночого гурту, які згадують весілля своєї молодості і співають весільні пісні, що звучали під час прикрашання гільця та одягання молодій головного убору.

Розглядаючи обряди дівич-вечора, що відбуваються в переддень весілля, головними складовими цього дня є обряд завивання гільця та пов'язування хустки молодій, одягання молодій головного убору. Дружки, подруги молоді, допомагають наряджати гільце — символ дівочства. При цьому жіночий гурт оспівує обрядову дію, виконуючи весільні формули до обряду прикрашання гільця, а саме: «До бору, бояри, до бору...»; «Не йдіть молодіці до нас гільце вити...»; «А ми Марусі гільце вили...»; «Та й думай, думай, та й Маруся...», що безпосередньо пов'язані з прикрашанням обрядового атрибуту. Після прикрашання гільця молодій пов'язують головний убір, що супроводжується піснею «Куди, донько, й собираєшся?..» про тяжке життя молоді в хаті свекрухи.

Музична складова відіграє важливу роль у динаміці розгортання обрядодії першої частини дівич-вечора, задає тон звучання, властивий першому дню весілля, і є своєрідною «репетицією» у колі подруг. Дівич-вечір несе в собі музично-драматичну складову та виконує головну роль постановочній дії. У сценічній презентації музична складова стає головним чинником і безпосередньо вводить в обрядову дію, утворюючи невід'ємний зв'язок передвесільної та другої — весільної частини обряду.

Таким чином, розглядаючи специфіку обрядово-драматичного дійства, можна дійти наступних висновків:

1. Сценічним втіленням традиційного весільного обряду є постановочна обрядова дія з певною логікою музично-драматичного дійства;
2. Чітка структурованість обряду формує динамічний розвиток музичної складової, загальною для драматургії дійства.

Розгляд особливостей презентації традиційного весільного дійства фольклорним колективом «Кисляночка» надає підстав стверджувати, що специфікою відтворення весільного обрядового дійства на сцені є саме відповідність та взаємодія весільних формул з обрядодією; а наповненість музичною складовою першої частини постановочного дійства «Дівич-вечір» відіграє роль зачину та водночас формує цілісну картину обрядової вистави.